

פרופ' שמחה עמנואל – קורות חיים – ספטמבר 2020

שמחה עמנואל הוא פרופ' מן המניין בחוג לתלמוד באוניברסיטה העברית בירושלים ומחזיק בקתדרה על שם לודוויג יסלזון לקודיקולוגיה ופליאוגרפיה. הוא בעל תואר דוקטור לפילוסופיה מהאוניברסיטה העברית, ושם למד גם לתואר הראשון והשני. לימד בעבר גם בחוג לתלמוד באוניברסיטת תל אביב.

עמנואל הוא חוקר של ספרות ההלכה בימי הביניים ועוסק בעיקר בשלושה תחומים: בחקר הספרות התלמודית וההלכתית של ימי הביניים, הן זו שהגיעה לידינו והן זו שאבדה במהלך הדורות; בתולדותיהם של חכמי ההלכה בימי הביניים; ובתולדות ההלכה עצמה. עמנואל מבסס את מחקריו על כתבי יד עבריים מימי הביניים, ובין השאר פיתח את המחקר של 'גניזת אירופה' – עשרות אלפי דפים המתגלים בכל רחבי אירופה בכריכות ספרים ובעטיפות של תיקים ארכיוניים. מחקריו פורסמו בשישה ספרים ובעשרות רבות של מאמרים. מחקרים אלו כוללים פרסומים רבים של טקסטים שלא נדפסו עד היום – הן מכתבי יד שלמים, הן קטעים מגניזת קהיר ומגניזת אירופה.

עמנואל חבר במועצת הספרייה הלאומית בירושלים (ספרייה שהיא כמעט ביתו השני מזה עשרות שנים) ובוועדות המדעיות של *Books within Books: Hebrew Fragments in European Libraries* ושל סדרת הספרים בהוצאת בריל *European Genizah: Texts and Studies*. בעבר היה ראש החוג לתלמוד באוניברסיטה העברית ושימש שנים רבות כמזכיר חברת 'מקיצי נרדמים'.

מחקריו זיכו אותו בפרסים ובמענקי מחקר, ובהם: מלגת אלון (תשנ"ו-תשנ"ח), פרס פולונסקי ליצירתיות ומקוריות במדעי הרוח (תשס"ט) ופרס הרב קוק של עיריית תל אביב (תשע"ג).